

ROZHODNUTÍ

Kárný senát Nejvyššího správního soudu složený z předsedkyně senátu Mgr. Daniely Zemanové a členů senátu: JUDr. Petra Gemmela, Mgr. Věroslava Řezáče, JUDr. Aleny Mátlové, JUDr. Josefa Doubka a JUDr. Dalimily Gadasové projednal v ústním jednání dne 21. 9. 2011 návrh předsedy Městského soudu v Praze na zahájení kárného řízení ze dne 11. 4. 2011, proti **JUDr. P. B.**, soudci Městského soudu v Praze, a rozhodl

t a k t o :

Podle § 19 odst. 2 zákona č. 7/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, **s e**

JUDr. P. B.,
soudce Městského soudu v Praze,

z p r o š ť u j e

kárného obvinění pro skutek spočívající v tom, jak vysvětloval a komentoval důvody zrušení rozsudku odvolacím soudem a pokyny odvolacího soudu k doplnění dokazování v rámci hlavního líčení ve věci vedené Městským soudem v Praze pod sp. zn. 43 T 10/2009, které probíhalo dne 3. 11. 2010, poté, kdy byl rozsudek Městského soudu v Praze v této trestní věci zrušen usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 1. 9. 2010, sp. zn. 7 To 76/2010, a věc byla vrácena Městskému soudu v Praze k novému rozhodnutí,

protože skutek **n e n í** kárným proviněním.

O d ů v o d n ě n í :

I. Obsah návrhu

Kárně obviněný soudce se měl dle navrhovatele dopustit kárného provinění tím, že v rámci hlavního líčení ve věci 43 T 10/2009, které probíhalo dne 3. 11. 2010, poté, kdy byl rozsudek Městského soudu v Praze v této trestní věci zrušen usnesením Vrchního soudu v

Praze ze dne 1. 9. 2010, sp. zn. 7 To 76/2010, a věc byla vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení a rozhodnutí, nevhodně a nesprávně vysvětloval a komentoval důvody zrušení rozsudku odvolacím soudem a pokyny odvolacího soudu k doplnění dokazování, zpochybňoval důvody kasace svého rozhodnutí odvolacím soudem a nevhodnými a nedůstojnými slovními projevy narušoval důstojnost a vážnost soudního řízení ve věci, zpochybňoval odborné znalosti odvolacího soudu a tím ohrozil důvěru ve spravedlivé rozhodování soudů, čímž měl zaviněně porušit povinnosti soudce vyplývající z ustanovení § 80 odst. 1, odst. 2 písm. a), b), odst. 4 a 6 zákona č. 6/2002 Sb. Dle navrhovatele by kárně obviněnému soudci mělo být uloženo kárné opatření podle § 88 odst. 1 písm. b) zákona č. 6/2002 Sb., snížení platu o 20 % na dobu 18 měsíců, a to s ohledem na předchozí kárné opatření, které bylo soudci uloženo rozhodnutím tohoto kárného senátu ze dne 16. 2. 2010, č. j. 11 Kss 4/2010 - 45.

V odůvodnění návrhu navrhovatel uvedl, že senát JUDr. B. ve věci obžalovaného H. T. V. dne 25. 5. 2010 vynesl rozsudek, kterým byl obžalovaný uznán vinným trestným činem vraždy dle § 219 odst. 1 trestního zákona. Proti tomuto rozsudku podal obhájce obžalovaného odvolání, které projednal Vrchní soud v Praze dne 1. 9. 2010, usnesením sp. zn. 7 To 76/2010 napadený rozsudek zrušil v celém rozsahu a věc vrátil Městskému soudu v Praze k novému rozhodnutí. Vrchní soud v Praze uložil prvostupňovému soudu v dalším řízení vyslechnout svědka V. H. L. a dále odstranit rozpory mezi popisem děje napadení ze strany svědka a závěrem znaleckého posudku z oboru soudního lékařství, a to prostřednictvím konfrontačního výslechu znalce a svědka.

Po zrušení rozsudku Vrchním soudem v Praze kárně obviněný soudce nařídil v této trestní věci hlavní líčení na den 3. 11. 2010. V průběhu tohoto hlavního líčení JUDr. B. komentoval rozhodnutí odvolacího senátu před osobami přítomnými v jednací síni, přičemž užil dle navrhovatele zcela nevhodných výrazů, jako např.:

"Já se přiznám, že dodnes jsem se nevzpamatoval z rozhodnutí Vrchního soudu v Praze";

"Já si nevím rady, protože mám postupovat podle trestního řádu ... ale prostě ten úkon já neumím provést, resp. zákon nic takového nepřipouští. ... Já se chci omluvit oběma přítomným pánům, protože toto skutečně nemá obdoby.";

"... provedeme tady cosi, co nemá oporu v zákoně, co je úplně k ničemu, ale uspokojíme tím něčí ego.";

(pokusíme se) ... "odstranit jakýsi podle mě neexistující rozpor mezi Vaší výpovědí a posudkem znalce";

"Já vám to slíbím, protože já už bych příště odmítl jednak ze sebe dělat šaška a jednak dělat šaška z někoho dalšího."

Tyto komentáře předsedy senátu byly zjištěny odvolacím soudem a navrhovateli toto bylo sděleno dopisem předsedy Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 2. 2011. Navrhovatel shledává jednání kárně obviněného soudce v příkrém rozporu s ust. § 80 odst. 1, odst. 2 písm. a), b), odst. 4 a 6 zákona č. 6/2002. Ve shora uvedených výrocích spatřuje zaviněná porušení povinností soudce, která vyplývají z uvedených ustanovení.

II. Vyjádření kárně obviněného soudce

Kárně obviněný soudce ve svém vyjádření ze dne 15. 6. 2011 shrnul skutkové a právní okolnosti věci projednávané pod sp. zn. 43 T 10/2009. K závěru vyslovenému ve zrušovacím usnesení Vrchního soudu v Praze sp. zn. 7 To 76/2010 odkázal na znění § 104a trestního řádu, v němž je upravena konfrontace. Dle jeho názoru z § 104a odst. 1, 2 trestního řádu plyne, že provedení konfrontace mezi znalcem a svědkem není možné, stejně tuto otázku hodnotí judikatura Nejvyššího soudu. Kárně obviněný soudce uvedl, že jediným správným postupem bylo nerespektovat pokyn Vrchního soudu v Praze a věcně a korektně vysvětlit účastníkům řízení, proč tento úkon nelze provést (zákon jej neupravuje a judikatura nepřipouští), splnit další pokyny odvolacího soudu k doplnění dokazování a ve věci rozhodnout. Snažil se však respektovat ustanovení § 264 odst. 1 trestního řádu o vázanosti nalézacího soudu právním názorem soudu odvolacího pokyny k provedení úkonů a doplnění, proto se i v tomto případě snažil pokyn odvolacího soudu splnit.

K průběhu předmětného hlavního líčení uvedl, že i přítomný znalec se vyjadřoval k pokynu odvolacího soudu zdrženlivě, konfrontovat se se svědkem odmítl. Dále znalec konstatoval, že z jeho posudku je zcela zřejmé, že se jednalo o bodnou ránu, na této skutečnosti nemůže žádný výsledek nic změnit. Svědek se k jeho názoru připojil.

Kárně obviněný soudce připustil, že se v důsledku shora uvedených skutečností dopustil zcela nevhodného komentování rozhodnutí odvolacího soudu v té části, kterou bylo uloženo provést konfrontační výsledek mezi znalcem a svědkem. Bylo to způsobeno vědomím nadbytečnosti tohoto úkonu, který nemohl přinést (a nepřinesl) žádnou změnu či upřesnění skutkových zjištění soudu, ale zejména jeho rozporu s platnou právní úpravou a konstantní judikaturou. Kárně obviněný soudce se snažil dostát povinnosti stanovené v § 264 odst. 1 trestního řádu, ale učinil tak nepřijatelným způsobem. Je si této skutečnosti vědom a je připraven za toto pochybení nést následky.

III. Průběh ústního jednání, dokazování

Při ústním jednání konaném dne 21. 9. 2011 navrhovatel odkázal na písemné vyhotovení návrhu na zahájení kárného řízení i jeho odůvodnění. Na dotaz předsedkyně senátu uvedl, že u kárně obviněného soudce se jedná o první případ nevhodného komentování rozhodnutí odvolacího soudu, nikdy v minulosti vůči němu podobné výhrady vzneseny nebyly. K hodnocení osoby kárně obviněného soudce navrhovatel uvedl, že jeho jednání bylo, až na zde vytýkané jednání, korektní a velmi seriózní. S výjimkou nerespektování zákonných lhůt pro nařízení jednání a včasné vyhotovování rozhodnutí, které bylo v minulosti předmětem kárného řízení, nelze mít k jeho působení ve funkci soudce žádné výhrady. V současné době se kárně obviněný soudce s vedením soudu dohodl, že od roku 2012 přejde na odvolací úsek Městského soudu v Praze.

Kárně obviněný soudce vyjádřil lítost nad svým jednáním, kriticky vyhodnotil své výroky pronesené během předmětného hlavního líčení, označil je za nevhodné. Pro pochopení situace uvedl, že považoval pokyn odvolacího soudu provést konfrontační výsledek mezi svědkem a znalcem za úkon v rozporu se zákonem, neboť trestní řád takový

úkon nezná a judikatura jej nepřipouští. Nikdy předtím neporušil ustanovení § 264 odst. 1 trestního řádu, které mu ukládá respektovat názor odvolacího soudu, nikdy mu ani z tohoto důvodu nebyla odvolacím soudem věc odňata a přidělena jinému soudci.

Předsedkyně kárného senátu seznámila účastníky řízení s výsledky předběžného šetření provedeného kárným senátem před nařízením ústního jednání, v jehož rámci byly provedeny následující důkazy:

a) Spis Městského soudu v Praze vedený pod sp. zn. 43 T 10/2009

Z obsahu spisu kárný senát zjistil, že dne 25. 5. 2010 byl vydán rozsudek, kterým byl obžalovaný H. T. V. uznán vinným z trestného činu vraždy; proti tomuto rozsudku bylo podáno odvolání. Usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 1. 9. 2010, sp. zn. 7 To 76/2010, byl rozsudek zrušen a věc byla Městskému soudu v Praze vrácena k dalšímu rozhodnutí. Ve věci bylo nařízeno hlavní líčení na den 3. 11. 2010. Ve spise je protokol o hlavním líčení založen pod č. l. 464 - 467. V protokolu o hlavním líčení nejsou žádné komentáře předsedy senátu JUDr. B. vztahující se k rozhodnutí odvolacího soudu zaznamenány. Jednání bylo zahájeno ve 13 hodin a bez přerušení bylo ukončeno v 14.40 hodin, celková doba jednání tedy činila 1hod. 40 minut.

b) Podnět k podání návrhu na zahájení kárného řízení sepsaný JUDr. M. Z., soudcem Vrchního soudu v Praze, ze dne 14. 2. 2011 adresovaný předsedovi Vrchního soudu v Praze

JUDr. Z. upozornil na dle jeho názoru nepřipustné chování kárně obviněného soudce při hlavním líčení konaném dne 3. 11. 2010 ve věci sp. zn. 43 T 10/2009. JUDr. Z. označil jednání kárně obviněného soudce za "teatrální, neuctivé, urážející, vůči odvolacímu soudu nedůstojné a důvěru snižující".

c) Dopis předsedy Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 2. 2011

Předseda Vrchního soudu v Praze tímto podáním postoupil předsedovi Městského soudu v Praze podání předsedy senátu Vrchního soudu v Praze, JUDr. M. Z., s podnětem k podání návrhu na zahájení kárného řízení proti JUDr. Br.

d) Doslovný výňatek přepisu části zvukového záznamu z hlavního líčení konaného dne 3. 11. 2010 u Městského soudu v Praze ve věci sp. zn. 43 T 10/2009, přepsaný z CD, založeného ve spise, dne 10. 2. 2011 protokolující úřednicí R. F. + CD se zvukovým záznamem z tohoto hlavního líčení

Tento důkaz byl navržen ze strany navrhovatele, nicméně oba účastníci při ústním jednání shodně uvedli, že jim je obsah zvukového záznamu z hlavního líčení i jeho přepisu znám, ani jeden z nich nezpochybňuje jeho obsah, proto nežádají jeho přímé provedení při jednání. Kárný senát vzhledem k těmto skutečnostem považoval za nesporné, že kárně obviněný soudce pronesl při hlavním líčení dne 3. 11. 2010 výroky, které jsou uvedeny v odůvodnění kárného návrhu.

Žádný z účastníků v průběhu ústního jednání nevznesl další návrhy na provedení dokazování, které tak bylo tímto ukončeno.

Navrhovatel ve své závěrečné řeči uvedl, že pokyn odvolacího soudu k doplnění dokazování v předmětné věci považoval za správný, byť byl patrně nevhodně formulován. Vedením Městského soudu v Praze byla prvostupňovým trestním soudcům opakovaně zdůrazňována povinnost řídit se pokyny odvolacího soudu bez nevhodných reakcí, kterých se někteří soudci dopouštěli. JUDr. B. nikdy v minulosti mezi takové soudce nepatřil, navrhovatel jej považuje za velmi seriózního a slušného soudce. Vzhledem k vývoji situace, kdy JUDr. B. bude přecházet na odvolací trestní úsek, a vzhledem k jím projevené lítosti, ponechal navrhovatel na úvaze kárného senátu, zda uloží za toto jednání sankci či zda dospěje k závěru, že postačí projednání kárného návrhu.

Kárně obviněný soudce v závěrečné řeči odkázal na své písemné vyjádření a výpověď v rámci výslechu, zdůraznil, že je prakticky vyloučeno opakování této situace, a to jednak vzhledem k jeho výslovnému příslibu, a dále i vzhledem k přechodu z prvostupňového na odvolací úsek soudu.

IV. Hodnocení důkazů, závěr

Kárný senát Nejvyššího správního soudu po vyhodnocení průběhu ústního jednání a provedených důkazů dospěl k závěru, že sice bylo prokázáno jednání kárně obviněného soudce popsané navrhovatelem v návrhu na zahájení řízení a toto jednání bylo z hlediska zejména důstojnosti soudního nevhodné, avšak nenaplnilo intenzitu potřebnou pro jeho kvalifikování jakožto kárného provinění.

Kárný senát považuje za nezbytné nejprve zdůraznit, že v dané věci neposuzoval a nijak nehodnotil obsah a kvalitu předmětného usnesení odvolacího soudu, neboť z hlediska případného spáchání kárného provinění tyto skutečnosti nepovažoval za relevantní. V rozhodovací činnosti soudů nicméně nelze vyloučit (jakkoliv je to nežádoucí), že se soudce dopustí pochybení, a to nezávisle na tom, na jakém stupni v rámci hierarchie soudní soustavy působí. Nelze též připustit, aby soudci bylo zapovězeno polemizovat s právními názory soudů vyšších stupňů. To by vedlo nejen k narušení nezávislosti soudního rozhodování, ale také k tomu, že by se judikatura stala trvale rigidní. Případný nesouhlas s rozhodnutím odvolacího soudu je však nutno vyjádřit právními prostředky a v mezích nenarušujících důstojnost a taktéž při zachování povinností určených především procesními předpisy (viz např. ustanovení § 226 o. s. ř. či § 264 trestního řádu). Dodržování důstojného, zdvořilého a korektního vystupování soudce vůči účastníkům řízení i kolegům patří mezi Etické zásady chování soudce, vytvořené Soudcovskou unií České republiky na základě návrhu kodexu chování soudců zpracovaného v roce 2001 v Bangalore, a tvoří nezbytnou součást osobnosti soudce. Kárný senát v dané věci nezpochybnil nevhodnost jednání kárně obviněného soudce, byl však povinen dle níže citované právní úpravy posoudit, zda výroky pronesené kárně obviněným soudcem při hlavním líčení byly způsobilé zpochybnit důstojnost jeho i odvolacího soudu, či justice obecně, a to natolik, že je lze považovat za kárné provinění.

Dle návrhovatele měl kárně obviněný soudce tím, že vysvětloval a komentoval důvody zrušení rozsudku ze strany odvolacího soudu a jím udělené pokyny k doplňování dokazování, porušit povinnosti uložené § 80 odst. 1, odst. 2 písm. a), b), odst. 4 a 6 zákona č. 6/2002 Sb. Dle těchto ustanovení je soudce povinen zdržet se při výkonu funkce všeho, co by mohlo narušit důstojnost soudcovské funkce nebo ohrozit důvěru v nezávislé, nestranné a spravedlivé rozhodování soudů. Dále je dle § 80 odst. 2 písm. a), b) zákona č. 6/2002 Sb. soudce v zájmu záruk nezávislosti a nestrannosti výkonu soudcovské funkce povinen obhajovat dobrou pověst soudnictví a chovat se tak, aby nezavdal příčinu ke snížení důvěry v soudnictví a důstojnost soudcovské funkce, a dle odst. 6 téhož ustanovení je povinen zachovávat náležitou úctu (mimo jiné) k ostatním soudcům. Takto jsou zákonem č. 6/2002 Sb. vymezeny povinnosti soudce, které mohly být jednáním JUDr. B. při hlavním líčení dne 3. 11. 2010 porušeny.

Kárným proviněním není jakékoliv porušení povinností soudce, které jsou upraveny v zákoně č. 6/2002 Sb., ale pouze kvalifikované porušení povinností při současném naplnění všech znaků skutkové podstaty kárného provinění dle § 87 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb. Dle tohoto ustanovení je kárným proviněním soudce pouze takové zaviněné porušení povinností soudce, jakož i zaviněné chování nebo jednání, jímž soudce narušuje důstojnost soudcovské funkce nebo ohrožuje důvěru v nezávislé, nestranné, odborné a spravedlivé rozhodování soudů. Byť jsou některé povinnosti soudců v § 80 zákona č. 6/2002 Sb. formulovány velmi podobně, jako je následně definováno i kárné provinění v § 87 odst. 1 téhož zákona, je nutno zdůraznit již výše zmíněné, tj. že soudce se sice může svým jednáním dopustit porušení některé z povinností uvedených v § 80 zákona č. 6/2002 Sb., avšak ne vždy každé takové jednání nutně musí naplnit skutkovou podstatu kárného provinění. Shodný závěr byl již v minulosti vysloven např. Vrchním soudem v Olomouci v rozhodnutí ze dne 3. 3. 2008, sp. zn. 1 Ds 24/2007, dle něhož: *"Samotné porušení povinností soudce, případně jeho chování nebo jednání, které by nemělo za následek narušení důstojnosti soudcovské funkce nebo které by neohrozilo (bylo nezpůsobilé ohrozit) důvěru v nezávislé, či nestranné, či odborné, příp. spravedlivé rozhodování soudů, není způsobilé skutkovou podstatu kárného provinění obsaženou v ustanovení § 87 ZSS (poznámka NSS: zkratka ZSS zde označuje zákon č. 6/2002 Sb.) naplnit."*

Navrhovatel se otázkou, zda JUDr. B. pronesením v návrhu uvedených výroků při hlavním líčení skutečně narušil důstojnost soudcovské funkce či důvěru ve spravedlivé rozhodování soudů, nijak nezabýval, tuto skutečnost konstatoval jako nesporný fakt. Z výše uvedeného však vyplývá, že takové posouzení je pro prokázání naplnění všech znaků skutkové podstaty kárného provinění nezbytné. V daném případě je spornou zejména podmínka dostatečné intenzity porušení povinností soudce. Na základě provedených důkazů a mezi účastníky řízení nesporných skutečností, je možno shrnout, že kárně obviněný soudce pronesl při hlavním líčení trvajícím 1 hodinu 40 minut několik nevhodných výroků, z nichž bylo zřejmé, že nesouhlasí s rozhodnutím odvolacího soudu a jím udělené pokyny považuje za sporné. Dle kárného senátu je pak pro posouzení intenzity nevhodnosti předmětného vyjadřování podstatné, že žádný z výroků JUDr. B. neobsahoval vulgarismy ani jmenovité útoky proti některému ze soudců odvolacího senátu. K neuctivému vyznění jeho poznámek došlo použitím a spojením z jazykového hlediska většinou spisovných slov (a až na výjimky použitím též výrazů hovorové češtiny),

jež však v celkovém kontextu vyzněly nevhodně. Navrhovatel v odůvodnění svého návrhu zvýraznil výroky, které patrně považoval za nejspornější, ve skutkové větě návrhu však provinění soudce spatřoval v celkovém průběhu hlavního líčení. K tomu je ovšem nutno uvést, že kárně obviněný soudce se s výjimkou několika minut, v nichž se dopustil výše popsaného jednání, po celý průběh téměř dvouhodinového hlavního líčení vyjadřoval pregnančně, jednání vedl s přirozenou autoritou a věcností. Zástupce navrhovatele na dotaz kárného senátu uvedl, že až na projednávaný případ bylo vystupování a chování JUDr. B. v jednací síni i mimo ni vždy korektní, velice seriózní a vedení soudu k němu nemělo z tohoto hlediska žádné výhrady, přičemž nikdy nebyly zaznamenány ani žádné stížnosti ohledně způsobu vedení hlavních líčení. JUDr. B. pak v písemném vyjádření k návrhu na zahájení řízení i při ústním jednání vyjádřil lítost nad svým jednáním a podrobil jej důsledné sebekritice.

Z přepisu zvukového záznamu z hlavního líčení ze dne 3. 11. 2010 pak vyplynulo, že i zde přítomný soudní znalec a svědek též každý sám za sebe určitým způsobem vyjádřili svůj nesouhlas s pokyny odvolacího soudu ohledně doplnění dokazování, nicméně tyto pokyny respektovali a ve svém důsledku je splnili, se soudem spolupracovali a v potřebném rozsahu přispěli k odstranění vytýkaných rozporů a nedostatků. Pokud tedy navrhovatel při jednání upozorňoval na reakce těchto účastníků řízení jakožto na podstatný ukazatel intenzity jednání kárně obviněného soudce, pak je nutno konstatovat, že toto tvrzení nemá oporu ve zjištěném průběhu hlavního líčení.

Kárný senát tak po vyhodnocení všech výše uvedených skutečností dospěl k závěru, že JUDr. B. při hlavním líčení konaném dne 3. 11. 2010 porušil povinnosti soudce uložené mu § 80 zákona č. 6/2002 Sb., avšak vzhledem k celkovému jinak korektně vedenému jednání; k reakcím osob, které se účastnily hlavního líčení (svědek, znalec), z nichž nebylo možno dovodit snížení autority soudu; ke skutečnosti, že se jednalo o ojedinělý exces tohoto druhu v jednání jmenovaného soudce, toto porušení nedosáhlo intenzity kárného provinění ve smyslu § 87 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb. V daném případě se dle názoru kárného senátu jednalo o nestandardní a nežádoucí jednání soudce, které v kontextu jeho celkového dosavadního dlouhodobého chování bylo možno označit za výjimku, která pro svou nahodilost nebyla způsobila ohrozit pověst či důstojnost justice.

Vzhledem k tomu, že navrhovatelem popsany skutek v návrhu na zahájení kárného řízení není kárným proviněním ve smyslu § 87 odst. 1 zákona o soudech a soudcích, kárně obviněný soudce byl dle § 19 odst. 2 zákona č. 7/2002 Sb. kárného obvinění pro tento skutek zproštěn.

P o u č e n í: Odvolání proti rozhodnutí v kárném řízení **n e n í** přípustné.

V Brně dne 21. září 2011

Mgr. Daniela Zemanová

předsedkyně kárného
senátu